

Handläggare:
Jan Ekman
08 508 18 033

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2018-10-18

Rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjuten gummi

Svar på remiss från miljö- och hälsoskydds nämnden

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till rekommendationer för konstgräs, gummigranulat och platsgjuten gummi.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Sara Wrethed
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i budget för 2018 gett miljö- och hälsoskydds nämnden i uppdrag att identifiera källor och ta fram en handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster. Nämnden har därför tagit fram ett förslag till rekommendationer för konstgräs, gummigranulat och platsgjuten gummi.

Förvaltningen tycker att rekommendationerna är bra och att de kan förstärkas med en checklista som planeringshjälp vid nyanläggning. Under senare tid försöker vi undvika syntetiska material som fallskydd på lekplatser. Istället används till exempel sand. För att klara tillgänglighetskraven är det ibland nödvändigt med syntetiska material.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i budget för 2018 gett miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att identifiera källor till mikroplaster i stadens vattenmiljö och att i samråd med berörda nämnder och styrelser ta fram en handlingsplan för att begränsa utsläpp av mikroplaster.

Den ökande användningen av syntetiska material såsom konstgräs och gummiytor i utemiljön är en av källorna till spridningen av mikroplaster. Mikroplaster sprids till haven och påverkar miljön negativt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har därför tagit fram rekommendationer för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi. Förslaget har remitterats till ett antal facknämnder och bolagsstyrelser och till alla stadsdelsnämnder för yttrande senast den 31 oktober.

Remissen i sammanfattning

Användningen av syntetiska material på sport- och lekytor ökar, för att förlänga säsongen på sportytor och öka tillgängligheten med bibehållet fallskydd på lekplatser.

Den rekommendation som nu föreslås är ett förtydligande av Stockholms stads kemikalieplan. Enligt planen kapitel 4, krav 2: ”Den som avser att använda en vara ska alltid bedöma exponeringsrisken för miljö och människor i förhållande till den aktuella användningen särskilt i miljöer avsedda för barn och ungdomar.”

Rekommendationen innebär inte ett absolut förbud mot användning av konstgräs och platsgjutet gummi, men alla berörda aktörer behöver hjälpas åt för att minimera de skadliga verkningarna av dessa material.

Rekommendationen omfattar följande punkter:

1. Undvik helt eller begränsa användningen, till exempel genom att hitta ersättningsprodukter.
2. Ställ krav på materialet.

3. Följ upp genom att ha en miljöplan vid anläggning.
4. Utforma för att undvika spridning, till exempel genom granulutfällor för dagvatten.
5. Utför skötsel för att undvika spridning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tycker att det är bra med rekommendationer för användning av konstgräs och platsgjutet gummi. Kanske skulle den förstärkas med en checklista där man redan i planeringsstadiet utvärderar om det är nödvändigt med syntetiska material i det aktuella projektet.

Det mesta av spridningen av mikroplaster kommer från konstgräsplaner med fyllnad av gummigranulat. Inom Farsta stadsdelsområde finns cirka 2 000 kvadratmeter konstgräsyta som stadsdelsnämnden ansvarar för. Eftersom stadsdelsnämndens ytor är avsedda för spontanidrott och lek behöver de inte uppfylla Fotbollsförbundets krav på egenskaper på planen. Därför har vi bara planer med fyllnad av sand.

Sedan konstgräsplanerna började anläggas i parkmiljöer är det svårt att gå tillbaka till de grusplaner vi hade tidigare. I samband med dialog med boende inför en upprustning av en park som innehåller en bollplan brukar konstgräs vara ett starkt önskemål. Vi har då varit tydliga med att de inte kommer att spolras som isbana eller plogas vintertid eftersom det skulle innebära att fibrerna från planen sprids.

Av tillgänglighetsskäl har användandet av platsgjutet gummi ökat markant de senaste decennierna. Producenterna av lekutrustning har dessutom utvecklat en del populär lekutrustning som i princip kräver en syntetisk yta istället för lösfilldsmaterial som till exempel sand.

Under senare tid planerar vi med förutsättningen att inga syntetiska material ska användas som fallskydd på lekplatser. Det kan dock vara svårt att uppnå om tillgängligheten ska vara god eller om lekutrustning som inte kan stå i lösfilldsmaterial efterfrågas i samband med användardialog. Lösfilldsmaterial ska ha en tjocklek på 40 centimeter för att fallskyddet ska vara

godkänt enligt kraven i Svensk standard. I de fall det inte går att uppnå kan fallskydd av syntetmaterial vara det enda alternativet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till rekommendationer för konstgräs, gummigranulat och platsgjuten gummi